

Pripomienka organizácie Humánný pokrok o. z. k TRIS notifikácii 2024/0394/HU

Bratislava 10. septembra 2024: *Humánný pokrok o. z.* predkladá nasledujúcu pripomienku k maďarskému návrhu zákona, ktorým sa má zakázať výroba mäsa vyrobeného v laboratóriu a jeho uvádzanie na trh.

Prijatie návrhu zákona by vytvorilo závažné prekážky v rámci jednotného trhu EÚ, ktorý predstavuje jeden zo základných pilierov fungovania Európskej únie.

Zákaz výroby a predaja kultivovaného mäsa v Maďarsku by pokrivil trh v celej EÚ a umelo zasahoval do konkurenčných mechanizmov v ňom. Takéto obmedzovanie voľného pohybu tovaru v Únii by malo za následok znevýhodňovanie spoločností, podnikajúcich v oblasti výroby kultivovaného mäsa, a zároveň vytváralo umelú ochranu pred konkurenciou pre iné firmy v konkrétnej krajine – Maďarsku. Toto je neopodstatnené a v rozpore s cieľom jednotného trhu.

Maďarský návrh zákona dokonca neprichádza so žiadnym relevantným odôvodnením toho, prečo pristúpiť k tomuto drastickému kroku. V texte sú spomenuté nekonkrétne odhadované zdravotné riziká, bez toho, aby boli podložené akýmkoľvek relevantnými zdrojmi.

Už dnes sú známe viaceré štúdie, ktoré skúmali bezpečnosť potravín produkovaných kultiváciou buniek a relevantný výskum pokračuje. Správa od *Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)* a *World Health Organization (WHO)* brala do úvahy veľké množstvo týchto štúdií, s cieľom zhodnotiť bezpečnosť potravín produkovaných kultiváciou buniek¹. Autori dospeli k záveru, že produkcia kultivovaného mäsa nepredstavuje o nič väčšiu hrozbu pre verejné zdravie, než predstavuje produkcia mäsa konvenčným spôsobom. Zároveň však poukazujú na dôležitosť pokračovať vo výskume v oblasti bezpečnosti týchto potravín.

Neopodstatnenosť tvrdení o možnom negatívnom vplyve na zdravie potvrdzuje aj fakt, že potraviny vyrobené týmto spôsobom sú od roku 2020 schválené na komerčný predaj v Singapure a od roku 2023 v Spojených štátoch.

Navyše, proces posudzovania bezpečnosti nových potravín v Európskej únii patrí medzi tie najrobustnejšie vo svete, vďaka čomu dokáže zabezpečiť, že potraviny, ktoré sú dostupné na našom trhu, sú bezpečné. Samotná *EFSA* jasne hovorí, že je pripravená na hodnotenie bezpečnosti aj potravín vyrábaných kultiváciou buniek a že regulačný rámec na posudzovanie nových potravín (*Regulation (EU) 2015/2283 on Novel Foods*) je vhodný aj pre tieto potraviny².

Z týchto dôvodov je spomínaný návrh zákona nie len neopodstatnený, ale navyše v priamom rozpore s pravidlami Európskej únie o jednotnom trhu.

Ďakujeme za zohľadnenie týchto výhrad.

[1] *FAO & WHO. 2023. Food safety aspects of cell-based food. Rome. <https://doi.org/10.4060/cc4855en>. Dostupné z: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240070943>*

[2] *European Food Safety Authority (EFSA). 2023. The safety of cell culture-derived food – ready for scientific evaluation. Dostupné z: <https://www.efsa.europa.eu/en/news/safety-cell-culture-derived-food-ready-scientific-evaluation>*